

Sygn. akt IX GC 993/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział IX Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Paweł Czepiel

Protokolant: sekr. sądowy Marcin Pawlik

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2014r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: J. N.

przeciwko: (...)spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej **(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.** na rzecz powoda **J. N.** kwotę **148.783 zł 90 gr** (sto czterdzieści osiem tysięcy siedemset osiemdziesiąt trzy złote dziewięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 kwietnia 2010r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę **3.617 zł** (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę **7.440 zł** (siedem tysięcy czterysta czterdzieści złotych),

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 września 2014 roku

Powód **J. N.** wniósł przeciwko stronie pozwanej **(...)Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.** pozew o zapłatę kwoty **148.783,90 zł** wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód podniósł, że strona pozwana była investorem inwestycji polegającej na przebudowie i rozbudowie szkoły dla dzieci z wadami słuchu na kompleks hotelowo-apartamentowy w K.. Generalnym Wykonawcą (dalej w uzasadnieniu – GW) inwestycji była osoba trzecia - spółka prawa czeskiego (...) (dalej w uzasadnieniu – spółka (...)). GW zawarł z powodem umowę na wykonanie robót budowlanych. Strony umowy ustaliły wartość robót na kwotę 200.000 zł, a wysokość wynagrodzenia ustaliły według przyjętych składników kalkulacyjnych. Powód wystawił fakturę na kwotę 188.581,50 zł za wykonane prace na podstawie zaakceptowanych przez GW zestawień przepracowanych godzin. GW zapłacił powodowi jedynie 39.797,60 zł. W tym stanie rzeczy powód zażądał zapłaty reszty należności za wykonane roboty budowlane od strony pozwanej jako inwestora, bowiem ten zaakceptował wykonywanie robót przez powoda, roboty te przyjął i odebrał. Uzasadniając wysokość roszczenia odsetkowego powód wskazał, iż ich naliczanie rozpoczyna od daty bezskutecznego upływu terminu określonego w wezwaniu do zapłaty.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana(...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.** wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów procesu.

Strona pozwana wskazała, iż umowa o wykonanie robót budowlanych jest nieważna, bowiem została z ramienia (...) podpisana przez M. S., który nie był upoważniony do reprezentowania GW. Ponadto, strona pozwana nigdy, nawet w sposób dorozumiany, nie wyraziła zgody na zawarcie ww. umowy i wykonywanie prac przez powoda, lecz wręcz wyraźnie odmówiła wyrażenia zgody, podając motywy odmowy jej wyrażenia. Strona pozwana zakwestionowała także fakt wykonania robót przez powoda. Nadto strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, w szczególności w zakresie żądanych odsetek.

Strony podtrzymywały swoje stanowiska w kolejnych pismach procesowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 22 października 2007 r. powód J. N. zawarł ze spółką prawa czeskiego (...) a.s. umowę o roboty budowlane, na podstawie której zobowiązał się do wykonania robót murarsko-betoniarskich, zbrojarskich, tynkarskich i ciesielskich w obiektach przy ul. (...) w K.. Roboty budowlane wykonywane przez powoda były realizowane w ramach inwestycji polegającej na przebudowie i rozbudowie szkoły dla dzieci z wadami słuchu na kompleks hotelowo-apartamentowy w K., której inwestorem była strona pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.. Generalnym wykonawcą inwestycji był kontrahent powoda, tj. (...) a.s. Zgodnie z treścią umowy wynagrodzenie powoda zostało ustalone na podstawie następujących składników kalkulacyjnych: stawka roboczo-godziny – 16 zł, koszty ogólne – 25%, zysk – 25% powiększone o podatek VAT.

Strony zaznaczyły, iż wartość wykonywanych przez powoda robót budowlanych nie przekroczy 200.000 zł. Powód wykonywał roboty budowlane w październiku i listopadzie 2007 r. i wykonał w tym czasie wszystkie prace zleczone mu przez spółkę (...). Dnia 1 grudnia 2007 r. sporządzono protokół odbioru robót budowlanych wykonanych przez powoda. W skład komisji dokonującej odbioru robót wchodził powód oraz przedstawiciele spółki (...) i A. H.. Komisja odebrała roboty budowlane i stwierdziła, że zostały wykonane zgodnie ze sztuką budowlaną oraz nie wniosła żadnych zastrzeżeń ani uwag. Nadto, prace wykonane przez powoda odebrał od GW w imieniu strony pozwanej powołany przez nią inspektor nadzoru. Powód sporządził zestawienia przepracowanych godzin, które zostały przyjęte przez spółkę (...) bez zastrzeżeń. Następnie dnia 5 grudnia 2007 r. na podstawie wskazanego zestawienia powód wystawił spółce (...) fakturę VAT na kwotę 188.581,50 zł, która została zaakceptowana przez przedstawiciela spółki (...). Dnia 12 grudnia 2007 r. Spółka (...) zapłaciła powodowi kwotę 33.000 zł tytułem uiszczenia części należności wynikającej z ww. faktury. Ponadto spółka (...) wypłacała powodowi tytułem wynagrodzenia drobne kwoty – łącznie kwotę 6.797,60 zł. Pozostała kwota należna powodowi tytułem wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane, tj. 148.783,90 zł, nie została zapłacona.

dowód: umowa o roboty budowlane – k. 5-6v, 116-119, protokół odbioru robót budowlanych – k. 7, zestawienia przepracowanych godzin – k. 8,9, faktura VAT – k. 10, potwierdzenie wpłaty – k. 10, porozumienie inwestora i GW – k. 87-91, umowa o roboty budowlane zawarta między inwestorem a GW – k. 142-160, zeznania świadków E. R. – VGCps 10/14, świadka J. B. – VGCps 24/14, częściowo zeznania świadka C. T. – k. 198, zeznania powoda – k. 219-221

M. Š. zarządzał realizacją inwestycji w K. z ramienia spółki (...) i pełnił rolę jej pełnomocnika, m. in. koordynując prace kontaktował się z podwykonawcami i inwestorem, negocjował warunki i podpisał umowę z powodem, regularnie uczestniczył w spotkaniach z inwestorem w K. i pertraktował z nim w sprawie realizacji umowy. M.Š. nie był powołany do reprezentowania generalnego wykonawcy jako jego organ.

dowód: tłumaczenie z KRS – k. 169-186, zeznania świadków E. R. – VGCps 10/14, J. B. – VGCps 24/14, zeznania powoda – k. 219-221

W trakcie wykonywania robót budowlanych powód kontaktował się z ówczesnym prezesem strony pozwanej C. T., w czasie jego wizyt w K.. Strona pozwana miała wiedzę o tym, że powód jest podwykonawcą inwestycji oraz znała zakres

powierzonych mu robót. Strona pozwana godziła się na wykonywanie prac przez powoda, a nawet C. T. zwracał się do powoda z prośbą o zwiększenie liczby robotników w celu przyspieszenia wykonywania robót budowlanych i zapewniał go, iż jego wynagrodzenie zostanie uiszczono. Przed formalnym zawarciem umowy, na skutek interwencji powoda u strony pozwanej, jej prezes C. T. nakazał spółce (...), aby umowę podpisała.

dowód: zeznania świadków E. R. – VGCps 10/14, J. B. – VGCps 24/14, zeznania powoda – k. 219-221

W dniu 21 listopada 2007 r. M.S. skierował do strony pozwanej prośbę o potwierdzenie roli powoda jako podwykonawcy. Pismem z dnia 6 grudnia 2007 r. strona pozwana odmówiła zaakceptowania umowy powołując się na wątpliwości co do firmy powoda oraz treści umowy. Po interwencji powoda w tej sprawie strona pozwana zapewniła go, iż zapłaci jego wynagrodzenie. Wobec braku wypłaty wynagrodzenia przez spółkę (...) powód wielokrotnie bezskutecznie wzywał stronę pozwaną do uiszczenia wynagrodzenia. Powód złożył wniosek o zawezwanie pozwanej do próby ugodowej. Posiedzenie w tej sprawie odbyło się 19 lipca 2010 r., lecz nie doszło do zawarcia ugody.

dowód: pisma stron – k. 12-16v, zawezwanie do próby ugodowej – k. 17-18, protokół posiedzenia – k. 19, pismo GW wraz z projektem umowy – k. 81-84, pismo - k. 85-86, oświadczenie – k. 92, częściowo zeznania świadka C. T. – k. 198, zeznania powoda – k.219-221

Ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie:

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów oraz zeznań świadków i powoda.

Przedstawione przez strony dowody z dokumentów nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich formalnej bądź materialnej prawdziwości, w związku z czym ustalono na ich podstawie okoliczności istotne w sprawie: na podstawie umowy z dnia 22 października 2007 r., zestawienia przepracowanych godzin oraz faktur VAT ustalono fakt wykonywania prac przez powoda i wartość ww. prac, protokół zdawczo-odbiorczy pozwolił na ustalenie faktu należytego wykonania przez powoda powierzonych mu robót oraz daty ich odbioru. Zawezwanie do zawarcia ugody pozwoliło na ustalenie przerwania biegu terminu przedawnienia. Protokół posiedzenia w sprawie wniosku powoda o zawezwanie pozwanej do próby ugodowej posłużył z kolei do ustalenia terminu ponownego rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia dochodzonego przez powoda roszczenia.

Odnosząc się do zeznań świadków **E. R. i J. B.** oraz powoda należy stwierdzić, iż były one co do zasady spójne i jednolite, w związku z czym nie było przyczyny dla której Sąd miałby odmówić im wiary. W związku z powyższym Sąd ustalił na ich podstawie fakt zgody strony pozwanej co roli powoda i zakresu wykonywanych przez niego prac, a ponadto określił charakter w jakim uczestniczył w sprawie M.S.. Zeznania te dodatkowo uwiarygodniły okoliczność ustaloną na podstawie dowodów z dokumentów, tj. wykonanie przez powoda powierzonych mu prac i ich odbiór przez GW oraz udowodniły, iż prace wykonane przez powoda odebrała następnie strona pozwana, nie zgłaszając do nich żadnych zastrzeżeń.

Sąd częściowo nie dał wiary zeznaniom świadka C. T., który zeznał, iż:

- był prezesem strony pozwanej w czasie wykonywania umowy,
- uczestniczył w spotkaniach w K.,
- nie miał świadomości, że powód wykonywał jakiegokolwiek prace, nie rozmawiał z nim na budowie, nic z nim nie konsultował,
- kojarzy powoda, bowiem ten interweniował u niego po tym, jak strona pozwana nie zaakceptowała umowy zawartej między GW a powodem,
- pozwana nie chciała zaakceptować umowy wobec jej braków i wątpliwości co do powoda.

Zeznania te nie są wiarygodne w zakresie dotyczącym świadomości świadka co do roli powoda i momentu pierwszego kontaktu powoda ze świadkiem, przeczą im bowiem zgodne w tym zakresie zeznania pozostałych świadków oraz powoda, którym Sąd dał wiarę.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 647¹ § 5 kc inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Bezspornym w sprawie było, że spółka (...) była GW robót budowlanych w K., natomiast strona pozwana była inwestorem tej inwestycji.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż powód zawarł ze spółką (...) umowę, na mocy której stał się podwykonawcą inwestycji. Pozwana zarzuciła co prawda, że M. S. nie był osobą upoważnioną do reprezentowania GW zgodnie z zasadami reprezentacji, w związku z czym umowa dotknięta jest sankcją nieważności i powód może jedynie na podstawie art. 39 kc dochodzić odszkodowania od M. S., nie sposób jednak podzielić tej argumentacji. Przeprowadzone postępowanie wyraźnie wykazało, iż M.S. występował nie jako organ GW, a jako jego pełnomocnik. W związku z tym powołanie przez stronę pozwaną art. 39 kc było błędne i rozważyć można jedynie, czy w sprawie znajdzie zastosowanie art. 103 § 1 kc odnoszący się do sytuacji, w której osoba zawierająca umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania bądź przekroczy jego zakres. O nieważności umowy zawartej przez powoda można byłoby mówić zatem dopiero w momencie, w którym GW nie potwierdziłby umowy, czemu przeczy jednak ustalony stan faktyczny sprawy. Abstrahując od tego, czy rzeczywiście M.S. nie miał umocowania do zawarcia w imieniu GW umowy bądź przekroczył zakres umocowania, której to okoliczności nie potwierdza ustalony stan faktyczny, należy stwierdzić, iż nawet gdyby takie okoliczności faktycznie miały miejsce, to na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należałoby uznać, że niewątpliwie umowa ta została potwierdzona przez GW. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, GW nie dość, że komisyjnie odebrał wykonane przez powoda prace, to jeszcze uścił na jego rzecz część należnego powodowi wynagrodzenia. Gdyby zatem GW kwestionował fakt zawarcia przez siebie umowy, to niewątpliwie nie dopuściłby powoda do wykonywania prac i nie podejmowałby opisanych czynności. W związku z powyższym należało uznać, iż powód był podwykonawcą robót budowlanych, których inwestorem była strona pozwana.

Wykazany został także fakt wykonania przez powoda robót budowlanych. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie wyraźnie wskazuje, że GW odebrał od powoda wykonane w ramach umowy prace, jak również prace te zostały przez stronę pozwaną odebrane od GW i to bez jakichkolwiek zastrzeżeń. Okoliczności te dobitnie wykazały zeznania świadków E. R. i J. B. oraz powoda. Fakt ten potwierdzony został także protokołem przekazania prac.

Wysokość wynagrodzenia należnego powodowi została ustalona na podstawie dołączonych do pozwu zestawień przepracowanych godzin i faktury. Nie ujawniły się okoliczności, które mogłyby skutkować powstaniem wątpliwości co do zasadności żądania wynagrodzenia w tej kwocie, a wprost przeciwnie spółka (...) nie kwestionowała wysokości wynagrodzenia powoda.

Przedmiotem sporu w sprawie było, czy pozwana spółka wyraziła zgodę na zawarcie i wykonanie przez powoda powierzonych mu do wykonania prac. Strona pozwana zaprzeczała, by doszło do takiego potwierdzenia i podnosiła, że postąpiła wręcz przeciwnie – w sposób wyraźny odmówiła wyrażenia zgody, podając uzasadnione powody odmowy jej wyrażenia.

Na podstawie art. 647¹ § 2 k.c. zostały wprowadzone do wewnętrznego porządku prawnego 2 tryby postępowania prowadzącego do rozciągnięcia odpowiedzialności za zobowiązania generalnego wykonawcy na inwestora.

Pierwszy tryb przewidziany przez ustawodawcę to domniemanie akceptacji faktu wykonywania części prac zleconych GW przez podwykonawcę. Do spełnienia przesłanek tego trybu niezbędne jest dochowanie aktów staranności w postaci przedstawienia inwestorowi przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie. Wówczas, gdy w terminie 14 dni od przedstawienia ww. dokumentów inwestor nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie tej umowy. Tylko wówczas można dowodzić, iż inwestor poprzez swoją bierność w sposób dorozumiany wyraził zgodę na wykonywanie prac przez podwykonawcę.

Drugi tryb wymaga zgody inwestora. Zgodnie z dyspozycją art. 647¹ § 2 k.c. do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora. W tym miejscu powstaje pytanie o formę udzielenia zgody. Możliwe są dwa rozwiązania: albo zgoda powinna być udzielona w odpowiedniej formie ze wskazaniem właściwego rygoru, albo też należy akceptować dowolną formę wyrażenia zgody. Zdaniem Sądu należy akceptować drugie rozwiązanie, to jest dowolną formę wyrażenia zgody przez inwestora. Co więcej, sama zgoda nie jest obwarowana żadnymi dodatkowymi obowiązkami. W razie wyrażenia zgody przez inwestora na wykonanie części prac przez podwykonawcę nie są potrzebne dodatkowe akty staranności w postaci przedłożenia stosownej dokumentacji.

W sprawie nie znajdzie zastosowania pierwszy ze wskazanych trybów postępowania prowadzącego do rozciągnięcia odpowiedzialności za zobowiązania generalnego wykonawcy na inwestora. GW nie przedłożył bowiem przed rozpoczęciem prac stronie pozwanej do akceptacji umowy z powodem. Egzemplarz umowy GW doręczył stronie pozwanej na przełomie listopada i grudnia 2007 r., gdy powód wykonał już powierzone mu prace i przekazał je protokolarnie GW. Umowa ta była natomiast wykonywana już od początku października 2007 r. i o fakcie jej realizacji strona pozwana wiedziała znacznie wcześniej niż w grudniu 2007 r. Podsumowując, przedłożenie umowy dopiero w grudniu – to jest już po zakończeniu prac i brak akceptacji strony pozwanej na zawarcie ww. umowy z podwykonawcą nie może zostać uznane za skorzystanie przez inwestora z przysługującego mu prawa do odmowy wyrażenia zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą.

W ocenie Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że doszło do wyrażenia przez inwestora (stronę pozwaną) zgody na wykonywanie prac przez powoda jako podwykonawcę GW. Strona pozwana w osobie ówczesnego prezesa C. T. wiedziała, że pozwany jest podwykonawcą, znała zakres powierzonych mu prac, ponadto w związku z chęcią przyspieszenia realizacji inwestycji zwracała się do niego o zwiększenie liczby zatrudnianych przez niego pracowników, nakazała również GW, by ten formalnie zawarł z powodem umowę i zapewniała go, iż należne mu wynagrodzenie zostanie uiszczone. Opisanego zachowania strony pozwanej nie można nazwać biernym – jej aktywność w relacjach z powodem wyraźnie wskazuje nie tyle na tolerowanie jego obecności, co na (zrealizowany) zamiar faktycznej współpracy z nim, a co za tym idzie - na zgodę co do zawarcia przez GW umowy o roboty budowlane z powodem.

Bez znaczenia dla odpowiedzialności strony pozwanej pozostaje podnoszony przez nią fakt odstąpienia ze skutkiem ex tunc od umowy o generalne wykonawstwo zawartej ze spółką (...). Umowa strony pozwanej i spółki (...) została w sposób ważny zawarta, co potwierdza chociażby porozumienie strony pozwanej i spółki (...) dotyczące warunków zakończenia współpracy. Dla powstania odpowiedzialności inwestora z art. 647¹ kc wystarczające jest zawarcie umowy z GW (pomijając oczywiście omówione powyżej przesłanki sprowadzające się do aktów staranności). Okoliczność, czy później którakolwiek ze stron odstąpiła od umowy nie ma znaczenia dla odpowiedzialności inwestora.

Niezasadny był również wysuwany przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia, gdyż bieg przedawnienia został przerwany w wyniku skutecznego zawiadzenia strony pozwanej do próby ugodowej. Termin przedawnienia rozpoczął na nowo bieg z chwilą zakończenia posiedzenia pojednawczego, które nie doprowadziło do zawarcia ugody (19 lipiec 2010r.). Skoro pozew został wniesiony w dniu 9 lipca 2013r. to roszczenie nie jest przedawnione.

W tym stanie rzeczy należało uznać, iż zachodzą przesłanki wskazane w treści art. 647¹ § 5 k.c. i zasadnym było zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 148.783,90 zł tytułem zapłaty zaległego wynagrodzenia za wykonane przez niego roboty budowlane.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd zasądził od strony pozwanej jako przegrywającej na rzecz powoda kwotę 3600 zł tytułem zastępstwa procesowego oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa.

Ponadto z uwagi na to, iż powód został zwolniony od obowiązku uiszczenia opłaty od pozwu w wysokości 7440 zł, kwotę tę należało ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa.